

OBSAH

Oddíl první

MIKROBNÍ ŘÍŠE A NÁSTUP VĚDY PROTI JEJÍM NÁKAZÁM

Část I.

Mikroby a jejich život

Kapitola první

SPRAVEDLNOST MIKROBŮM	11
Mikroby kolem nás	12
Mikroby a rostliny	13
Mikroby — člověk a živočiši	14
Mikroby základem života na Zemi	17
Proč se vidí v mikrobech nepřátelé	18

Kapitola druhá

CO JSOU MIKROBY	19
Výměr	19
Viry	19
Rickettsie	22
Bakterie	23
Aktinomycety, kvasinky a plísně	25
Prvoci a spirochety	25
Velikost mikrobů v srovnávacích číslech	27

Kapitola třetí

JAK SE MIKROBY ŽIVÍ A MNOŽÍ	29
Fermenty neboli enzymy	32
Jak mikroby získávají energii	36
Složení bakteriálního těla	39
Jak si mikroby opatřují základní prvky svých sloučenin	41
Růstové látky — vitaminy mikrobů	43
Množení mikrobů	46

Část II.

Nákaza a boj proti ní

Kapitola první	
NÁKAZA	51
Příživnictví na člověku	51
Zbraně mikrobů	52
Cesty mikrobů do těla	59
Kapitola druhá	
JAK SE TĚLO BRÁNÍ NÁKAZE	63
Kapitola třetí	
BOJ PROTI ZDROJI A CESTÁM NÁKAZY	71
Proti zdroji	71
Boj proti cestám nákazy. Desinfekce, sterilisace, antisepse, asepsy a desinsekce	73
Kapitola čtvrtá	
BOJ PROTI NEMOCI	85
Imunoterapie	85
Chemoterapie	91

Oddíl druhý

MODERNÍ BOJ S MIKROBY

Část I.

Léčba bakteriofágem

Objev a podstata bakteriofága neboli Twortova-d'Hérellova jevu	97
Léčebné neúspěchy	106
Léčba úplavice	107

Část II.

Sulfamidy

Kapitola první	
OBJEV A DĚJINNÝ PŘEHLED	109
Kapitola druhá	
ÚČINNOST SULFAMIDŮ V POKUSECH SE ZVÍŘATY	115

Kapitola třetí	
POKUSY SE SULFAMIDY VE ZKUMAVKÁCH	117
Kyselina paraaminobenzoová. Woodsova a Fildesova theorie	117
Kapitola čtvrtá	
SULFAMIDY V LÉČEBNĚ PRAXI	127
Citlivé mikroby	127
Vůdčí zásady při léčbě	128
Které nemoci se sulfamidy léčí	130
Kapitola pátá	
PRŮBĚH LÉČBY	134
Dávkování	135
Nevýhody, nebezpečí a chyby při sulfamidové léčbě	138
ZÁVĚR	140

Část III.

Antibiotika

Kapitola první	
VÝVOJOVÝ PŘEHLED	141
Podstata a základy antibiotik — mikrobní antagonismus	141
Dubosovy pokusy — gramicidin a tyrocidin	147
Kapitola druhá	
PENICILIN	151
Objev	151
O čistý penicilin	156
Penicilin za války u nás	165
Penicilin mimo laboratoře	168
Jak se vyrábí penicilin	169
Co se od penicilinu požaduje	174
Co je penicilin	176
Jak penicilin účinkuje	178
Jak se penicilinem léčí	180
Které nemoci se léčí penicilinem	186
Spolupráce lékařů při léčbě	192
Penicilin jako ochranný prostředek	193
Penicilin ve zvěrolékařství	193
Penicilin — sulfamidy — protilátky	194
Penicilinová léčba u nás	195
Úhrn: penicilin — moderní lék	197

Kapitola třetí	
OSTATNÍ ANTIBIOTIKA	198
Vývoj a přehled	198
Streptomycin	203
Chloromycetin, Aureomycin a jiné nové látky	206
ZÁVĚR	208
Ukazatel	215
Seznam vyobrazení	222